

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 391/08-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. februára 2009 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Jána Lubyho prerokoval sťažnosť S. V., L., zastúpenej advokátom JUDr. R. S., D., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Liptovský Mikuláš v konaní vedenom pod sp. zn. ORP-71/OdV-LM-2005, za účasti Okresného riaditeľstva Policajného zboru Liptovský Mikuláš, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo S. V. na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Liptovský Mikuláš v konaní vedenom pod sp. zn. ORP-71/OdV-LM-2005 p o r u š e n é b o l o .

2. S. V. priznáva finančné zadostučinenie v sume 3 000 € [slovom tritisíc eur (90 378 Sk)], ktoré jej je Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Liptovský Mikuláš p o v i n n é vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Liptovský Mikuláš je p o v i n n é uhradiť S. V. trovy právneho zastúpenia v sume 178,29 € [slovom stosedemdesiatosem eur a dvadsaťdeväť centov (5 371,20 Sk)] na účet jej právneho zástupcu JUDr. R. S., D., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. apríla 2008 doručená sťažnosť S. V., L. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. R. S., D., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Liptovský Mikuláš (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) v konaní vedenom pod sp. zn. ORP-71/OdV-LM-2005.

Sťažovateľka k priebehu trestného konania vedeného okresným riaditeľstvom pod sp. zn. ORP-71/OdV-LM-2005, v ktorom namieta porušenie svojich práv, uviedla:

«Dňa 08. 02. 2005 začal vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva PZ v Liptovskom Mikuláši vo veci ČVS: ORP-71/OdV-LM-2005 trestné stíhanie za spáchanie trestného činu znásilnenia podľa § 241 ods. 1 Trestného zákona, voči L. B., trvale bytom K., a to z dôvodu, že na podklade zistených skutočností bol dostatočne odôvodnený záver, že v presne nezistenej dobe od 21.00 hod. dňa 07. 02. 2005 do 01.00 hod. dňa 08. 02. 2005 na presne nezistenom mieste za obcou B., okr. Liptovský Mikuláš, v osobnom motorovom vozidle zn. AUDI, L. B. pod vyhrážkami bitky a zabitia blízkych rodinných príslušníkov donútil S. V., trvale bytom L., aby sa vyzliekla, predtým sa vyzliekol on sám, násilím jej roztrhol nohy,

l'ahol si na ňu, ruky jej držal za hlavou a pod vyhrážkami zabitia jej priateľa, matky a jej známych ju donútil k súloži a ďalším sexuálnym praktikám, a to k orálnemu, análnemu styku a to aj napriek tomu, že poškodená vravela, aby ju nechal, že to bolí! ...

Okresné riaditeľstvo PZ v Liptovskom Mikuláši - úrad justičnej a kriminálnej polície PZ, 031 48 Liptovský Mikuláš - prostredníctvom Vyšetrovateľky vo veci vykonal od 8. 2. 2005 do apríla roku 2005 úkony, ktorými vypočul

- *poškodenú dňa 08. 02. 2005 a dňa 16. 03. 2005,*
- *obvineného dňa 08. 02. 2005 a svedkov*
- *D. D., dňa 16. 03. 2005,*
- *M. P., dňa 16. 03. 2005,*
- *vykonal konfrontáciu poškodenej a obvineného dňa 13. 04. 2005,*
- *Z. K., dňa 22. 04. 2005,*
- *M. K., dňa 22. 04. 2005,*
- *M. Ď., dňa 22. 04. 2005.*

Teda posledný reálny úkon čo sa týka svedkov bol vykonaný 22. 04. 2005...

Postupom Okresného riaditeľstva PZ v Liptovskom Mikuláši - úrad justičnej a kriminálnej polície PZ, 031 48 Liptovský Mikuláš vo veci ČVS: ORP-71/OdV-LM-2005 zo dňa 08. 02. 2005 je sťažovateľka sužovaná a veľmi traumaticky deptaná jednak z dôvodu že sa jedná o skutočnosť, že trestným činom bolo tvrdým spôsobom zasiahnuté do života sťažovateľky a v druhom rade, že orgány činné v trestnom konaní si neplnia úlohu ktorú by si mali konať - nečinnosť a nedôslednosť porušovateľa ORPZ sužuje sťažovateľku čo jej tvrdým spôsobom jej to zasiahlo do života.

- Obvinený sťažovateľku obvinil zo sexuálnych praktík a že sama chcela tento sexuálny akt - tieto reči sa vedú v mieste bydliska a v oblasti podnikania sťažovateľky pričom ľudia na ňu krivo pozerajú, „ukazujú prstom“, pričom sťažovateľka sa nemôže brániť a orgány činné v trestnom konaní sú nečinné

- neustále oddialovanie vyšetrovania spôsobuje sťaženie zistenia pravdivých skutočností v samotnom vyšetrovaní,

- Nečinnosť a prieťahy v sťažovateľke spôsobuje neistotu v právnu istotu a spravodlivosť v Slovenskej republike,

- V súkromnom živote - z uvedených dôvodov sťažovateľka sa rozišla so svojou dlhodobou známostou - priateľom, ktorý ako keby uveril zavádzajúcim tvrdeniam obvineného pri svojej obhajobe, že k sexuálnemu aktu došlo dobrovoľne,

- Táto nečinnosť vyšetrovacích orgánov spôsobuje sťažovateľke psychické neľudské trápenie, navštevuje rôznych liečiteľov, trpí nespavosťou,

- Vzhľadom na neistotu spôsobenú nečinnosťou vyšetrovacích orgánov v súvislosti s vyhrážkami obvineného sa sťažovateľka bojí o seba a o svoju rodinu,

- Jej psychické problémy sa prenášajú na jej vzťahy v súkromí,

- V práci sa nedokáže sústrediť na robotu...

Z uvedeného stručného prehľadu jednoznačne je zrejmé, že konanie porušovateľa je v rozpore s právami sťažovateľky, pretože lehota na začatie vykonávania úkonov začala plynúť dňa 08. 02. 2005 a do dnešného dňa neboli urobené všetky potrebné úkony, pričom Porušovateľ od 17. 12. 2005 neurobil žiadne úkony aj napriek tomu, že vôbec nejde o zložitý prípad!

Ku dnešnému dňu toto celé vyšetrowanie trvá 3 roky, Porušovateľ vo veci nekoná, znemožňuje tým právo na ochranu sťažovateľky, sťažovateľka žije v neistote, čím dochádza k porušeniu práv sťažovateľky na prejednanie resp. vybavenie veci bez zbytočných prieťahov...

Dňa 05. 02. 2008 podala S. V. prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu sťažnosť pre nečinnosť vyšetrovateľa...

Dňa 25. 03. 2008 zaslala Okresná prokuratúra odpoveď na sťažnosť S. V., v ktorej okrem iného uvádza, že „vo vyšetrowaní dochádza k zbytočným prieťahom“...»

Sťažovateľka v petite sťažnosti navrhla, aby ústavný súd vyslovil porušenie označených práv okresným riaditeľstvom v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. ORP-71/OdV-LM-2005, prikázal okresnému riaditeľstvu konať bez zbytočných prieťahov, priznal jej finančné zadosťučinenie v sume 33 193,92 € (1 000 000 Sk) a úhradu trov konania.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 391/08-15 zo 16. decembra 2008 ju prijal na ďalšie konanie.

Na výzvu ústavného súdu účastníci konania oznámili, že súhlasia s prerokovaním veci bez ústneho pojednávania. Preto ústavný súd využil možnosť podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a upustil od ústneho pojednávania, lebo vzhľadom na charakter veci, kde je rozhodujúci prehľad spisu, nemožno od ústneho pojednávania očakávať ďalšie objasnenie veci.

Riaditeľ okresného riaditeľstva sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti sťažovateľky podaním sp. zn. ORP-113-156/VO-2008 zo 7. januára 2009 doručeným ústavnému súdu 12. januára 2009. Okrem iného v ňom uviedol:

«Dňa 8. 2. 2005 bolo prijaté trestné oznámenie S. V., na základe ktorej bolo tohto istého dňa podľa § 160 ods. 1 Trestného poriadku (účinného do 31. 12. 2005) začaté trestné stíhanie a súčasne vznesené obvinenie podľa § 163 ods. 1) Trestného poriadku (účinného do 31. 12. 2005) pre trestný čin znásilnenia podľa § 241 ods. 1) Trestného zákona (účinného do 31. 12. 2005) L. B., trvale bytom K.

Po začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia bol toho istého dňa vypočutý obvinený L. B. Nakoľko tento si pri výsluchu podal sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia bola táto spolu s vyšetrovacím spisom predložená dozorujúcej prokurátorky Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš, o ktorej bolo rozhodnuté dňa 7. 3. 2008 (správne má byť 2005, pozn.) a spisový materiál bol vrátený na ďalšie konanie.

Obvinený L. B. doručil na tunajšie Okresné riaditeľstvo PZ, Úrad justičnej a kriminálnej polície splnomocnenia troch obhajcov, a to JUDr. K. H. AK K. (písomné splnomocnenie doručené 2. 3. 2005), JUDr. J. M. - AK L. (písomné splnomocnenie doručené dňa 9. 2. 2005) a JUDr. P. Ď. - AK P. s tým, že týchto bolo potrebné vyzisťovať o všetkých úkonoch a bolo potrebné zosúladiť úkony tak, aby sa na týchto obhajcovia obvineného L. B. mohli zúčastniť.

Následne dňa 16. 3. 2005 bola za prítomnosti svojho splnomocnenca, ktorým bol v tej dobe JUDr. J. K., vypočutá S. V. Toho istého dňa boli vypočutí aj ďalší svedkovia D. D. a M. P.

Nakoľko vznikli rozpory vo výpovedi obvineného L. B. a svedkyne S. V. bola dňa 13. 4. 2005 vykonaná medzi nimi konfrontácia a to za prítomnosti obhajcov obvineného tak aj za prítomnosti splnomocnenca poškodenej JUDr. J. K.

Ďalšie úkony - výsluchy svedkov Z. K., M. K. a M. Ď. boli vykonané dňa 22. 4. 2005.

Z dôvodu, že obvinený L. B. pri výpovedi tvrdil, že poškodená S. V. s pohlavným stykom súhlasila a konfrontácia nepriniesla do veci nič nové, a nakoľko obvinený L. B. odmietol pri tejto vypovedať, bola do konania 30. 7. 2005 pribratá podľa § 105 ods. 1 Trestného poriadku (účinného do 31. 12. 2005) znalkyňa - PhDr. K. P. - ktorá mala vykonať rozbor osobnosti poškodenej S. V. ako aj zistiť, či nemá sklony ku klamstvám a vymýšľaniu si.

Znalecký posudok bol vypracovaný a doručený 29. 8. 2005. K tomuto uvádzame aj tú skutočnosť, že vyšetrovatelka PZ v termíne od 8. 8. do 28. 8. 2005 čerpala riadnu dovolenku, od 20. 9. do 25. 9. 2005 bola práceneschopná, a od 18. 10. 2005 do 7. 11. 2005 absolvovala kúpeľnú liečbu.

Teda tvrdenie, že posledný úkon bol vykonaný dňa 22. 4. 2005 nie je pravdivý, v prípade aj keď v tomto období neboli vykonávané výsluchy, znalkyňa vypracovávala znalecký posudok a prietahy vo vyšetrovaní sú objektívne.

Po nadobudnutí účinnosti (1. 1. 2006) nového Trestného zákona a Trestného poriadku bolo potrebné v súlade s ustanoveniami prepočítať obvineného L. B., tento úkon bol vykonaný dňa 7. 7. 2006 v prítomnosti jeho obhajcov. V uvedený deň mal byť vypočítaný aj svedok M. B., tento sa však z úkonu ospravedlnil. Teda úkony sa vykonávali aj v roku 2006.

Následne od 7. 8. do 27. 8. 2006 vyšetrovatelka PZ čerpala dovolenku a od 29. 8. 2006 sa celé Okresné riaditeľstvo PZ vrátane Úradu justičnej a kriminálnej polície sťahovalo do nových priestorov, čo trvalo približne mesiac.

Na 7. 10. 2007 bolo vytyčené preštudovanie vyšetrovacieho spisu obvineným L. B., jeho obhajcami ako aj poškodenou S. V. Obhajkyňou obvineného JUDr. K. H. bolo zaslané ospravedlnenie, že L. B. je hospitalizovaný vo Fakultnej nemocnici v K. Zároveň bola vyšetrovatelka PZ telefonicky požiadaná JUDr. K. H., aby vytyčila nový termín preštudovania vyšetrovacieho spisu.

Dňa 2. 11. 2007 bolo do vyšetrovacieho spisu doručené nové splnomocnenie poškodeného, kde ako splnomocnenec S. V. bol menovanou zvolený JUDr. R. S. - advokát AK D., kde menovanému bolo dňa 3. 12. 2007 umožnené nazrieť do vyšetrovacieho spisu.

Z dôvodu pracovnej zaťaženia vyšetrovateľky PZ a následne dvojtyždennej práceneschopnosti v mesiaci december 2007 sa do konca roku 2007 nepodarilo vyšetrovanie ukončiť.

Vec bola naplánovaná opätovne na skončenie vo februári 2008, avšak termín výsluchu svedka M. B., ako aj termín vytýčený na preštudovanie vyšetrovacieho spisu boli zrušené z dôvodu práceneschopnosti vyšetrovateľky od 15. 2. do 26. 2. 2008.

Opätovne bol predvolávaný k výsluchu svedok M. B. a to 24. 4. 2008, 9. 6. 2008, 15. 8. 2008, tento sa však z úkonov opätovne ospravedlňoval.

Po čerpaní dovolenky od 14. 7. 2008 do 7. 8. 2008 bolo v trestnom stíhaní pokračované dňa 5. 10. 2008 a následne bol vypočutý svedok M. B. dňa 19. 11. 2008 a vytýčené preštudovanie vyšetrovacieho spisu obvineným L. B., jeho obhajcami JUDr. K. H., JUDr. J. M. a JUDr. P. Ď., ako aj poškodenou S. V. a splnomocnencom poškodenej JUDr. R. S. dňa 27. 11. 2008.

Skutočnosť uvádzaná sťažovateľkou, že Okresná prokuratúra konštatovala, že „vo vyšetrovaní dochádza k zbytočným prietahom“ je účelová a navyše je vytrhnutá z kontextu odpovede dozorujúcej prokurátorky, pretože v odpovedi na sťažnosť je uvedené, že „síce vo vyšetrovaní dochádza k zbytočným prietahom, ale tieto nie sú zavinené vyšetrovateľkou“ - odpoveď dozorujúcej prokurátorky sa nachádza v priepise vyšetrovacieho spisu, ktorý sme Vám zaslali.

Vyšetrovanie je k dnešnému dňu ukončené návrhom na podanie obžaloby na L. B. a spisový materiál bol zaslaný tunajšej Okresnej prokuratúre.»

Právny zástupca sťažovateľky v podaní doručenom ústavnému súdu 22. januára 2009 k vyjadreniu okresného riaditeľstva k sťažnosti sťažovateľky okrem iného uviedol:

«- sme toho názoru, že v uvedenej veci došlo k namietanému porušeniu vyššie uvedených práv sťažovateľky, nakoľko ide o znásilnenie ženy a vec bola začatá 08. 02. 2005. Odvtedy sa sťažovateľke sťažili podmienky života a spoločenské uplatnenie. Sama

sťažovateľka pociťuje psychickú traumu z daného skutku a pocit, že obvinený dodnes nebol potrestaný a kedykoľvek sa to môže zopakovať, jej ťažkosti len prehľbuje.

- v uvedenom konaní dochádza k prietahom, hoci OR PZ Liptovský Mikuláš sa tomu bráni; posledný úkon bol vykonaný 22. 04. 2005, resp. doručením znaleckého posudku 29. 08. 2005,

- jediný výsluch obvineného bol vykonaný po roku, dňa 07. 07. 2006

- výsluch svedka bol napriek „plánovaniu“ vykonaný až dňa 19. 11. 2008, , následne dňa 27. 11. 2008 preštudovanie spisu;

- boli podávané sťažnosti pre nečinnosť s odpoveďou, že sú v konaní prietahy, ale nezavinené vyšetrovatelkou. V prípade, že vyšetrovatelka je často PN, je viac, než účelne priradiť vec inému vyšetrovateľovi vzhľadom na závažnosť činu, akým je znásilnenie, keďže po štyroch rokoch je nemožné biologicky dokázať znásilnenie. Na uvedené sme sa pýtali pri preštudovaní spisu vyšetrovatelky, že kde sú záznamy o odbere biologických stôp a tu sme dostali odpoveď, že tieto boli odobraté aj z auta aj od poškodenej, no stratili sa zo spisu...

- pri preštudovaní spisu sme zistili, že v spise sú dodatočne založené uznesenia o prerušení konania pre neprítomnosť obvineného a svedka a následne uznesenia o pokračovaní v konaní, nakoľko pominuli dôvody prerušenia. Tieto uznesenia už OR PZ nespomína vo svojom vyjadrení, nakoľko v spise nie sú doklady o ich doručení čo i len jednému subjektu, či strane trestného konania a čísla listov sú prepisované, pričom nové čísla listov približne od čísla 20 - 26 sú posunuté o počet listov dodatočne doložených uznesení;

- aj preto sme názoru, že vykonanie cca jediného úkonu za rok určite nezaručuje základné právo na prerokovanie tak závažnej veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.»

Ústavný súd z vyžiadaného spisu okresného riaditeľstva zistil rovnaký priebeh konania ako uviedla sťažovateľka. Na základe trestného oznámenia sťažovateľky začalo trestné konanie vo veci uznesením o začatí trestného stíhania z 8. februára 2005 a 7. januára 2009 bol predložený spis príslušnému prokurátorovi s návrhom na podanie obžaloby.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného riaditeľstva v konaní vedenom pod sp. zn. ORP-71/OdV-LM-2005.

Pri sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza ústavný súd zo svojej stabilnej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ (III. ÚS 61/98), pričom k vytvoreniu stavu právnej istoty dochádza „až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu“ (I. ÚS 10/98). Podľa názoru ústavného súdu možno preto za konanie (postup) súdu (alebo iného orgánu verejnej moci) odstraňujúce právnu neistotu účastníka konania považovať len také, ktoré smeruje efektívne a v primeranom čase k právoplatnému rozhodnutiu vo veci.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd alebo iný orgán verejnej moci rozhoduje, správanie účastníka konania a postup samotného súdu, resp. príslušného orgánu verejnej moci. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) ako súčasť prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľku (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

Uvedené kritériá ústavný súd uplatňuje aj pre trestné konanie, v ktorom môžu byť dotknuté označené práva sťažovateľky v postavení poškodenej.

Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľky.

1. Pokiaľ ide o prvé kritérium, ktoré ústavný súd uplatňuje pri posudzovaní sťažností namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd zistil, že namietané trestné konanie sa vedie proti obvinenému pre „... *trestný čin znásilnenia podľa § 241 Trestného poriadku (účinného do 31. decembra 2005*“. Po oboznámení sa s obsahom spisu okresného riaditeľstva ústavný súd konštatoval, že v priebehu dokazovania bolo potrebné okrem iného vypočuť viacero svedkov a vykonať znalecké dokazovanie z oblasti psychológie, čo signalizuje určitú skutkovú zložitost' namietaného konania, ktorú treba zohľadniť pri rozhodovaní. Po právnej stránke ústavný súd vec nepovažoval za zložitú poukazujúc na to, že vyšetrowanie trestného činu znásilnenia patrí k štandardnej agende orgánov činných v trestnom konaní.

Z hľadiska hodnotenia povahy veci ústavný súd vychádzal zo všeobecnej zásady uznávanej aj Európskym súdom pre ľudské práva, podľa ktorej sa primeraná lehota na konanie v trestných veciach v dôsledku mimoriadne citlivého zásahu do sféry ľudských práv a základných slobôd, ktorý je s priebehom trestného konania spravidla spojený, musí posudzovať prísnejšie.

2. V rámci druhého kritéria ústavný súd hodnotil podľa obsahu spisu správanie sťažovateľky, ktorá je v namietanom trestnom konaní v postavení poškodenej, pričom nezistil na jej strane žiadne skutočnosti, ktoré mohli prispieť k jeho predĺženiu.

3. Pri posudzovaní postupu okresného riaditeľstva v namietanom trestnom konaní ústavný súd predovšetkým konštatoval, že je (bolo) vzhľadom na svoju povahu a citlivosť pre poškodenú ako celok neprimerane dlhé, keďže len štádium vyšetrowania pred okresným riaditeľstvom trvalo takmer štyri roky (od začatia trestného stíhania 8. februára 2005 do 7. januára 2009, keď bol spis predložený príslušnému prokurátorovi s návrhom na podanie

obžaloby, pričom jeho doterajší priebeh charakterizujú opakované obdobia nečinnosti, ako aj neefektívna činnosť zo strany vyšetrovateľky, ktorá nevyužila všetky prostriedky poskytované jej Trestným poriadkom na zabezpečenie nevyhnutnej súčinnosti obvineného ani svedkov, ktorých bolo potrebné vypočuť).

Obranu okresného riaditeľstva založenú na tvrdeniach o nadmernej pracovnej zaťažnosti vyšetrovateľky či jej opakovanej práceneschopnosti (či dokonca dovolenky), ani sťahovaním do nových priestorov ústavný súd nemohol akceptovať s poukazom na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť trestné konanie, nemôže byť dôvodom na zbavenie sa zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy a v žiadnom prípade nemôže ísť na vrub sťažovateľke. Nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť trestné konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prietahy, a to len v tom prípade, ak by sa na ten účel prijali včas adekvátne opatrenia (m. m. I. ÚS 39/00, I. ÚS 81/02, II. ÚS 66/03 atď.).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k názoru, že postupom okresného riaditeľstva v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. ORP-71/OdV-LM-2005 došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, príp. nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, príp. prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal.

Sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd prikázal okresnému riaditeľstvu konať v namietanom konaní bez zbytočných prietahov. Vzhľadom na to, že konanie vedené okresným riaditeľstvom (trestné konanie v štádiu vyšetrovania) pod sp. zn. ORP-71/OdV-LM-2005 bolo ku dňu vydania tohto nálezu skončené (7. januára 2009)

predložením spisu príslušnému prokurátorovi s návrhom na podanie obžaloby, ústavný súd tomuto návrhu sťažovateľky nevyhovel.

Keďže ústavný súd rozhodol, že postupom okresného riaditeľstva v konaní vedenom pod sp. zn. ORP-71/OdV-LM-2005 bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jej právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zaoberal sa aj jej žiadosťou o priznanie finančného zadosťučinenia podľa čl. 127 ods. 3 ústavy.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje a z akých dôvodov sa ho domáha.

Sťažovateľka žiadala, aby jej ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie v sume 33 193,92 € (1 000 000 Sk) s poukazom na to, že došlo k mimoriadne aktívnemu zásahu do jej osobnej sféry, ktorý jej spôsobil „*psychické neľudské trápenie... trpí nespavosťou*“, nedokáže sa sústrediť na prácu, jej „*psychické problémy sa prenášajú na jej vzťahy v súkromí*“, pričom stratila dôveru „*v políciu, a celkovo spravodlivosť v SR*“.

Pri určovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza EŠLP, keď priznáva spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru, so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Zohľadňujúc predovšetkým celkové neprimerane dlhé obdobie trestného konania vedeného v štádiu vyšetrovania okresným riaditeľstvom v trvaní takmer štyroch rokov, v ktorom došlo podľa zistení ústavného súdu k zbytočným priet'ahom zavineným okresným riaditeľstvom, ale aj závažnosť vyšetrovaného trestného činu a jeho dopad na osobu sťažovateľky, ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia v sume 3 000 € (90 378 Sk) primerané konkrétnym okolnostiam prípadu.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred

ústavným súdom advokátom JUDr. R. S., D. Právny zástupca sťažovateľky ich v sťažnosti vyčíslil sumou 178,29 € (5 371,20 Sk). Vzhľadom na to, že trovy konania požadované sťažovateľkou neprekračovali sumu podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (úkony právnej služby boli vykonané v roku 2008), ústavný súd ich priznal v sume ňou požadovanej.

Trovy konania je okresné riaditeľstvo povinné uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

V zmysle čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. februára 2009